

Financování dopravních projektů EU: Výhled 2028–2034

Manažerské shrnutí a strategický plán
pro vedení měst a krajů

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

Active2Public Transport

Partnerství
pro městskou
mobilitu

Aktivita byla realizována v rámci projektu Active2Public Transport (DRP0200217),
který je podporován v rámci programu Interreg Podunají.

Změna paradigmatu: Konec éry “peněz zdarma”

Do roku 2028 - Grantový model

- Infrastruktura financována formou nenávratných dotací (až 85 % nákladů).
- Silnice a nákup vozů MHD řešeny jako izolované projekty.
- Účetní prokazování jednotlivých faktur.

ISUMP je nutnou podmínkou pro budoucí financování. Projekty musí prokazovat jasnou vazbu na strategické cíle a multimodální synergii.

Po roce 2028 - Investiční model

- Přímé dotace omezeny. Nástup finančních nástrojů (úvěry, záruky, blending).
- Nutnost prokázat plnění klimatických cílů (DNSH) a prokazatelný dopad na síť.
- Společný výkonnostní rámec (milníky a cíle).

Evropa vyžaduje návratné zdroje a propracované modely. Kdo se nepřizpůsobí, v nové perspektivě nezíská financování.

Zdroje a finanční nástroje: Nový mix 2028+

NRPP (Sdílené řízení)

Hlavní zdroj pro regiony. Podporuje multimodalitu, bezemisní MHD, terminály, cyklostezky a ITS. Čistý nákup vozidel bude pravděpodobně vyloučen nebo silně omezen.

CEF (Evropská přidaná hodnota)

Masivní zdroje určené primárně pro uzly sítě TEN-T, přeshraniční přesahy a vysoce strategickou infrastrukturu osobní i nákladní dopravy.

SCF (Výnosy z ETS2)

Zdroje z emisních povolenek. Cílí na zmírnění dopadů na zranitelné skupiny, kompenzace tarifů a specificky zacílené dekarbonizační projekty.

Kombinace (blending) těchto zdrojů s národními fondy a bankovními úvěry (EIB/NRB) je do budoucna nevyhnutelná

Diagnostická matice: Jak financovat váš konkrétní projekt?

Kategorie projektu	Typický příklad	Vhodná forma financování	Hlavní test & Podmínka
Kat A (Veřejný statek)	Cyklostezky, pěší přístupy, zastávky, úpravy ulic.	Grant + národní spolufinancování + rozpočet údržby.	Čistý společenský přínos, absence komerčního příjmu.
Kat B (Smíšený projekt)	Multimodální terminály, P+R, depa s energetikou.	Grant (na veřejnou část) + Zvýhodněný úvěr (na příjmovou část).	Striktní oddělení veřejné a příjmové/komerční části.
Kat C (Komerční aktivum)	Vozidla MHD, dobíjecí huby, energetická zařízení.	Úvěr, leasing, záruka, smluvní platba (PSO).	Nutnost vyčíslit TCO, splátková kapacita a smluvní jistota.

U každé stavby vyčíslete **životní cyklus** (TCO). Dotace řeší investici, nikoliv dlouhodobý provoz, energie a obnovu.

Kritické varování: Financování obnovy vozidel

Pracovní návrh českého NRPP uvádí u podpory osobní dopravy klauzuli: „s výjimkou nákupu dopravních prostředků.“

Důsledek: Nákup autobusů, trolejbusů nebo tramvají po roce 2028 **nelze automaticky stavět na čisté kohezní dotaci.**

Vícezdrojový model financování

Závěr: U každého záměru nákupu vozidel musí být od roku 2026 připravena záložní úvěrová varianta.

Projektová karta jako základ: Projdete auditem připravenosti?

1. Definovaný problém

Konec projektů typu "chceme postavit".
Nutnost přesné CBA (Cost-Benefit Analysis)
a prokázání, jaké cestovní vztahy záměr řeší
oproti nulové variantě.

2. Veřejná podpora

Vyřešený režim PSO (Závazek veřejné
služby) / SGEI. Kdo je příjemcem výhody a
jak je zaručen její přenos na cestujícího?

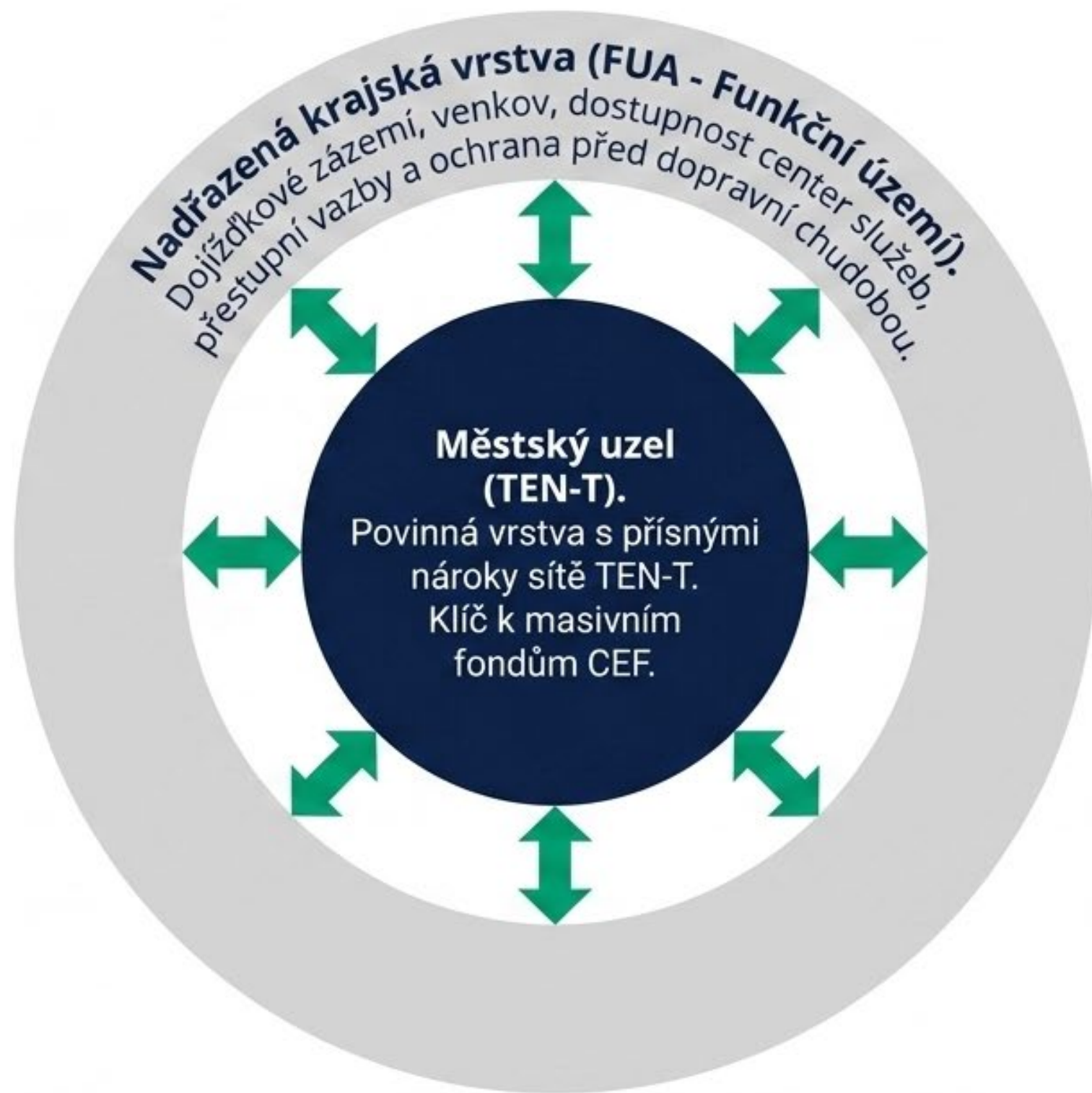
3. Datové indikátory

Definovaná výchozí hodnota vs. cílový stav.
Kdo odpovídá za sběr dat a reporting?
(Vyžadováno pro výplatu podpory).

4. Provozní udržitelnost

Jasný plán financování údržby, personálu a
energií po celou dobu životnosti infrastruktury.
(Kdo to zaplatí za 10 let?).

Městský uzel a funkční území (FUA)

**Pokud město neřeší napojení na své okolí, nedosáhne na fondy CEF a zhoršuje dopravní chudobu venkova.
Mobilita nekončí značkou města.**

Režim správy: Roztříštěná byrokracie vs. Jednotná strategie

ISUMP není další dokument do šuplíku. Je to svorník, který tyto tři oddělené světy smluvně a projektově integruje do jednoho procesu.

Město:

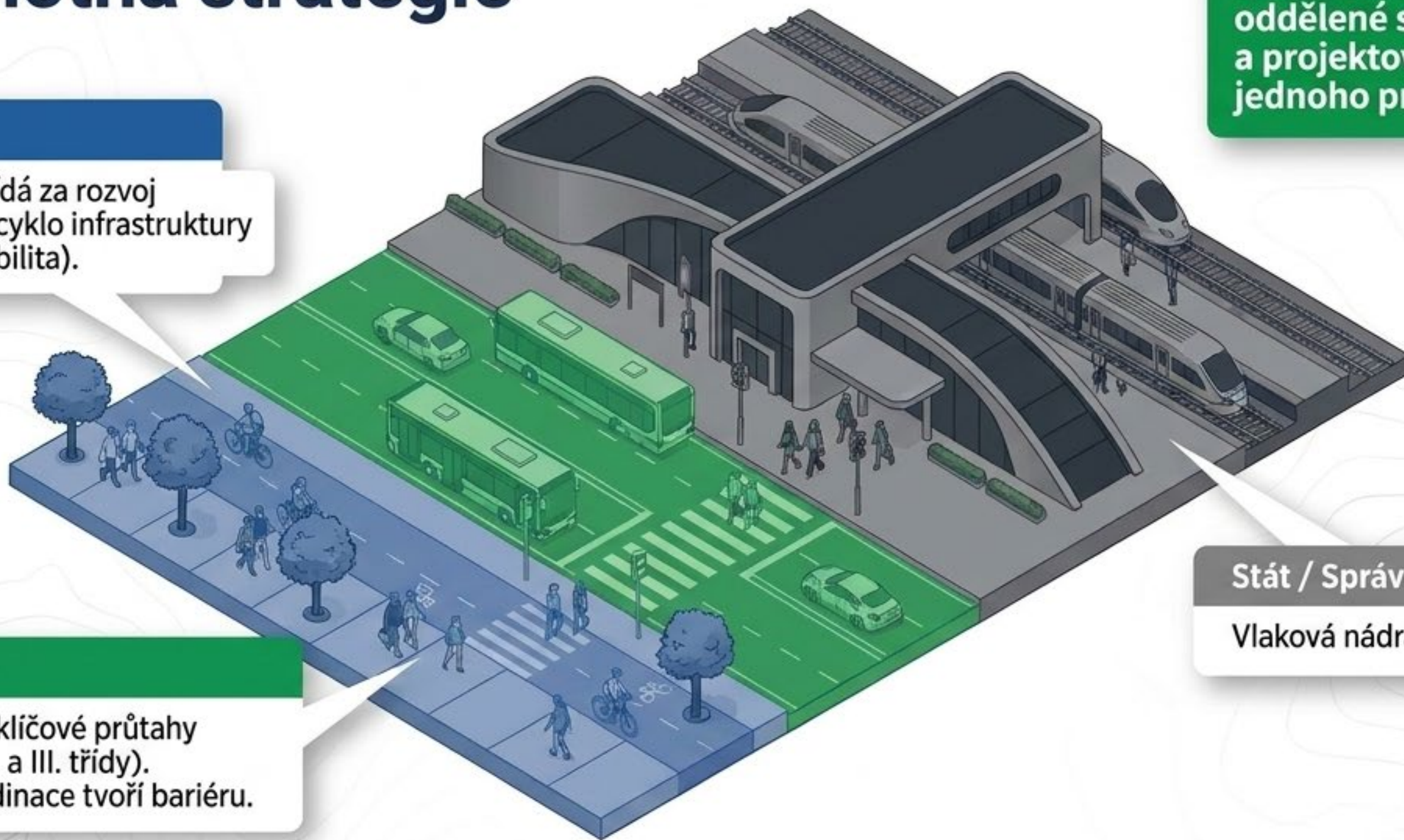
Plně odpovídá za rozvoj chodníků a cyklo infrastruktury (Aktivní mobilita).

Kraj:

Spravuje klíčové průtahy (Silnice II. a III. třídy). Bez koordinace tvoří bariéru.

Stát / Správa železnic:

Vlaková nádraží a železniční síť.

Bez koordinované správy tvoří hranice majetku bariéry pro plynulý pohyb obyvatel i financí

Fyzický systém: 4 módy dopravy tvořící 1 funkční celek

1

Pěší a cyklo:

Bezpečné a plynulé chodníky a cyklostezky jako řešení poslední mile.

2

Veřejná doprava

Efektivní železnice a autobusy s vysokou kapacitou.

3

Přestupní uzel

Kvalitní přestup na vlak vyžaduje přesnou koordinaci návazností napříč módy.

Izolované plánování selhává na hranici terminálu.
Cyklostezka, která končí před nádražím, je zmařená investice.

Moderní mobilita v uzlech TEN-T vyžaduje bezpečné a plynulé propojení aktivní a veřejné dopravy

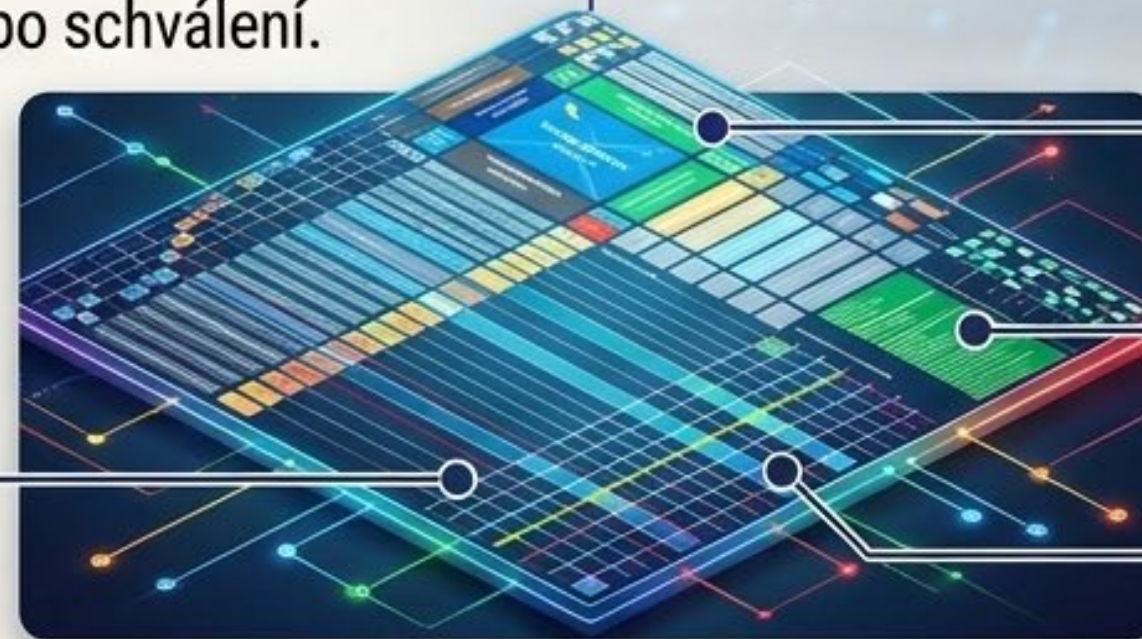
Evoluce plánování: Od statického papíru ke kontinuálnímu řízení

Běžný SUMP: Statický textový dokument plnící formální legislativu EU. Zastaralý okamžitě po schválení.

Nový ISUMP: Nástroj pro kontinuální řízení a prediktibilitu.

Kdo?
(Alokované odpovědnosti)

Co?
(Strategické priority)

Jak?
(Portfolio projektů)

Kolik? (Měřitelné KPI)

Nástroj X-Matrix brání tomu, aby strategie umřela v šuplíku. Poskytuje okamžitou vizuální kontrolu stavu implementace.

Evoluce plánování: Od statického papíru ke kontinuálnímu řízení

Stávající plány (Běžný SUMP)

Statický textový dokument.

Slouží pouze k formálnímu splnění legislativy EU.

Zastarává okamžitě po svém schválení.

Nový přístup (ISUMP)

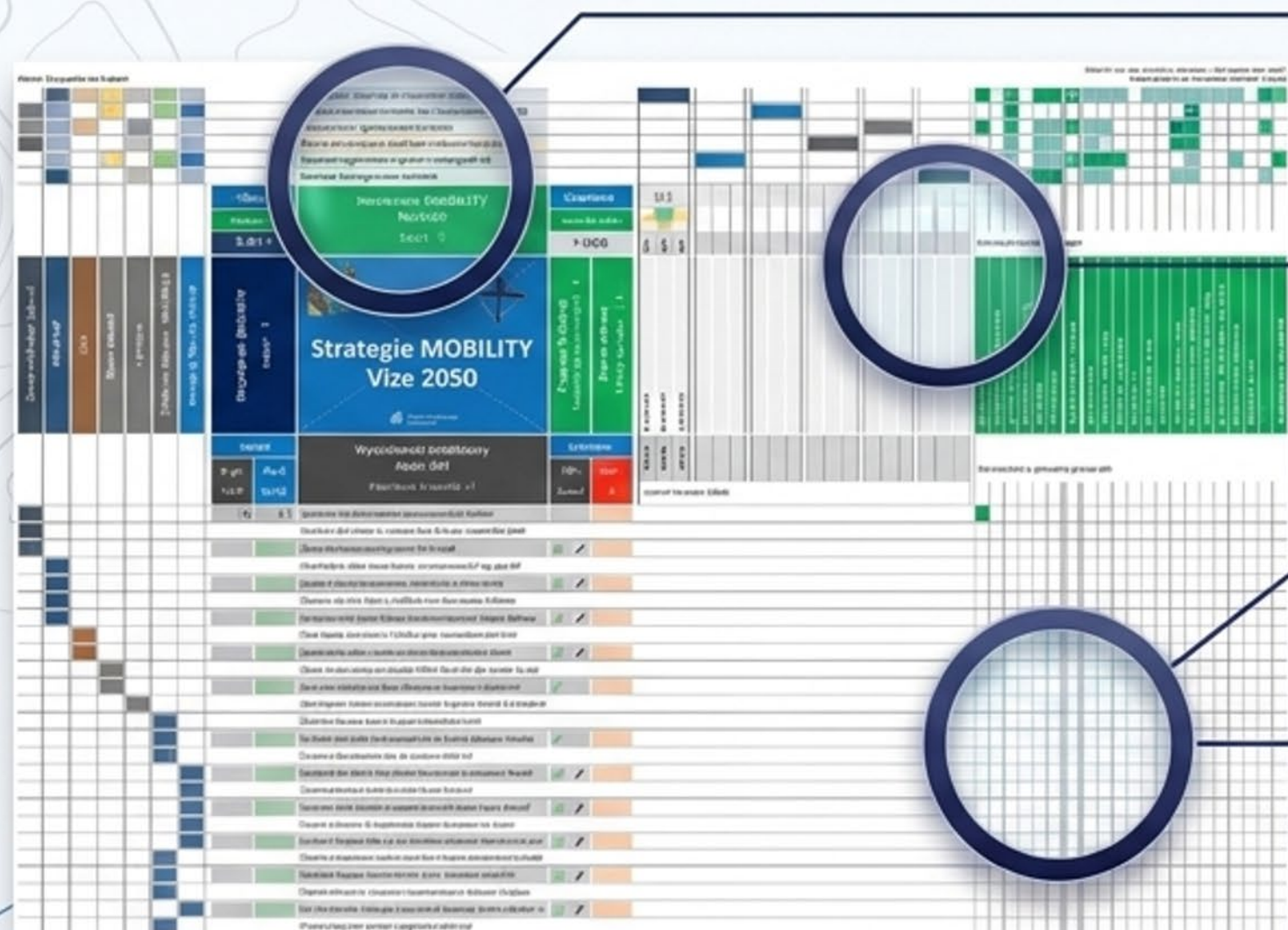
Digitální datově provázaný nástroj.

Nástroj pro kontinuální řízení a monitoring indikátorů.

Aktivní příprava projektů i horizont za rokem 2034.

ISUMP nenechá investiční přípravu zastavit.

Nástroje kontinuálního řízení: X-Matrix

Co?
(Strategické priority
- Horní osa)

Jak?
(Portfolia projektů -
Levá osa)

Kolik? (Měřitelné
indikátory a KPI -
Spodní osa)

Kdo?
(Přesně alokované
odpovědnosti osob a
institucí - Pravá osa)

X-Matrix brání tomu, aby strategie umřela v šuplíku. Zobrazuje všechny vazby projektu na jednom místě a umožňuje okamžitou vizuální kontrolu stavu implementace (rozpočet, čas, nositel).

Taktická příprava: Projektový zásobník a "5 košů"

Klíčové rozhodnutí: Nečekat na první výzvy v roce 2028.
Do konce roku 2027 musí být existující **zásobník rozdělen**.

1. Koš: NRPP	2. Koš: CEF III	3. Koš: Sociální klimatický fond	4. Koš: Národní zdroje	5. Koš: Návratné financování
Grantové jádro. Zázemí, uzly, infrastruktura. <i>*Bez nákupu vozidel.*</i>	Evropská liga. Přímá vazba na TEN-T uzel a mezinárodní parametry.	Cílená podpora. Ochrana zranitelných skupin a dostupnost dopravy.	Státní fond dopravní infrastruktury, krajské a městské rozpočty.	EIB/NRB úvěry, PPP. Povinné pro vozidla a ziskové projekty.

Pravidlo připravenosti: U každého záměru v koších 1-3 musí existovat "záložní" varianta pro případ nižší dotace.

Závěrečné doporučení: Tři kroky pro politické lídry

1. Založte multioborový tým ihned

Doprava nezná hranice úřadů. Sjednoťte vedení města, kraje, organizátora dopravy a SŽ nad jedním mapovým stolem.

2. Diverzifikujte finanční riziko

U každého velkého projektu okamžitě nechte vypracovat záložní variantu. Počítejte se sníženou dotací a zapojením bankovního úvěru či PPP.

3. Vyjednávejte národní podmínky včas

Zapojte se do probíhající přípravy českého NRPP a SCF. Obhajte specifickou podporu pro městskou a regionální kolejovou i aktivní dopravu na vládní úrovni.

Znalost nového systému financování a připravenost vašich dat je největší konkurenční výhodou vašeho regionu.

Hmatatelné výstupy: Co získáte zpracováním ISUMP?

Card 1

1. Datový katalog (Governance)

Kompletní pasport datových zdrojů, identifikace vlastníků. Pravidla pro budoucí aktualizaci, aby data nestárла.

Card 2

2. Auditované projektové karty

Existující záměry projdou auditem reálnosti (Log Frame). Výsledkem je zásobník s jasným rozpočtem a riziky.

Card 3

3. Investiční mapa

Přesné určení pořadí. Jasná alokace, do jakých studií se vyplatí investovat prostředky před zahájením čerpání.

Neplatíte za "studii do šuplíku", kupujete rozhodovací základnu pro bezpečné financování aglomerace.

Národní Centrum Dopravy 4.0
Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky
Jugoslávských partyzánů 1580/3, 160 00 Praha 6

Partnerství pro městskou mobilitu, z.s.

... váš partner pro digitální ekonomiku v dopravě a mobilitě

Email: info@ncd40.com

